
Tytus Szabelski
Władysław Nielipiński – WBPiCAK
Wojciech Biedak – WBPiCAK

Dyplomowani zwycięzcy Poznań Photo Diploma Award 2015

Tytus Szabelski

Praktyczna praca dyplomowa, przygotowywana na uczelni artystycznej, to nieco dziwna rzecz. Piszę to nie z perspektywy kilku czy kilkunastu lat, lecz jako świeżo upieczony absolwent. Z jednej strony, choć zabrzmiałoby to niesłychanie banalnie, jest zwieńczeniem kilkuletnich studiów, powinna być zatem najlepszym z wykonanych tam projektów, syntezą całego toku rozwoju artystycznego i intelektualnego, wizytówką, którą młodzi artyści i artystki po opuszczeniu akademii mogą wzbudzić zainteresowanie kuratorów czy galerzystów.

Ktoś inny mógłby jednak powiedzieć: to tylko dyplom, kolejna z prac, które na studiach czasem przygotowywało się nieco od niechcienia, uciekając przed goniącym terminem sesji egzaminacyjnej. Samą obronę zobaczy może kilkanaście osób. Nieco więcej będzie miało okazję obejrzeć taką pracę, jeśli jest zaprezentowana na większej dyplomowej wystawie. Jednak tak szybko, jak skończą się obrony, projekt taki trafia do *portfolio*, gdzie faktycznie staje się tylko kolejnym punktem w *curriculum vitae*, być może lepszym niż poprzednie, ale raczej nie przełomowym.

Pewnym ratunkiem przed schowaniem takiej pracy do szuflady mogą być wystawy i konkursy na najlepsze dyplomy, zarówno takie, które organizuje dla swoich studentów każda akademia, jak i ogólnopolskie czy międzynarodowe. Trudno oczywiście zakładać, że dla studentek i studentów, których prace wytypowano jako „najlepsze”, będzie to pierwsza okazja do zaprezentowania się szerszej publiczności. Jednak jest to istotna szansa na przedłużenie krótkiej niekiedy kariery pracy dyplomowej, a w przypadku konkursów nieograniczonych wyłącznie do jednej akademii, również na wiązanie ważnych kontaktów czy uzyskanie finansowej gratyfikacji.

Na tle polskich konkursów tego typu dość ciekawie prezentuje się organizowany przez katedrę fotografii UAP Poznań Photo Diploma Award. Jego formuła na pierwszy rzut oka dobrze łączy najbardziej pożądane przez uczestników cechy: międzynarodową formułę (co ważne, międzynarodową w podwójnym wymiarze: z zagranicznymi uczestnikami oraz członkami *jury*), stosunkowo dużą potencjalną grupę odbiorców, gratyfikację pieniężną. Poznań Photo Diploma Award organizowany jest od 2011 roku przez profesora Andrzeja P. Florkowskiego i doktor Annę Kędziorę w dwuletnim cyklu, zbiegającym się z poznańskim Biennale Fotografii.

Wernisaż Poznań Photo Diploma Award 2015

Ostatnia przeprowadzona edycja miała miejsce pod koniec 2015 roku. Tym, co odróżnia PPDA od innych konkursów tego typu, jest otwarty nabór zgłoszeń, wysyłanych indywidualnie przez absolwentów uczelni. W przypadku chociażby ogólnopolskiego konkursu Najlepsze Dyplomy ASP, odbywającego się co roku w Gdańsku i organizowanego przez tamtejszą akademię, selekcji swoich reprezentantów dokonuje sama uczelnia, w dodatku na dowolnych zasadach. Krytykę takiego sposobu wybierania finalistów dość zgodnie przedstawili podczas debaty po ostatniej edycji zaproszeni przez organizatorów krytycy sztuki, a kontynuowała ją na łamach magazynu „Arteon” Karolina Staszak¹.

¹ Karolina Staszak, *Déjà vu*, w: „Arteon. Magazyn o sztuce”, nr 9 (197) wrzesień 2016, Poznań 2016, s. 22.

Abstrahując od personalnych przytyków zawartych przez autorkę w tekście, trudno nie przyznać jej racji akurat w tym stwierdzeniu, gdyż uczelnie według nieprecyzyjnych kryteriów wybierają swoich reprezentantów, a *jury* konkursowe składa się niemal wyłącznie z przedstawicieli kadry profesorskiej tychże². Co w tym kontekście istotne, dyplom nie jest przecież z założenia pracą zupełnie samodzielną, lecz powstaje w tandemie student – promotor, a więc pośrednio ocenie podlega też praca profesora. Od takiej sytuacji z założenia chcieli uciec twórcy Poznań Photo Diploma Award. Jak zaznacza Florkowski, „Od samego początku założyliśmy sobie, żeby nie było wśród nich [wśród *jury* – przyp. autor] profesorów uczących fotografii, żeby nie było tak, że kolega ocenia kolegę – nieważne, czy z kraju czy z zagranicy. Chcieliśmy od razu skierować się w stronę festiwalu, kuratorów”³.

Wernisaż Poznań Photo Diploma Award 2015

Taki sposób myślenia ma również bardzo konkretny cel. Nie jest żadnym odkryciem, że budowanie kontaktów z osobami zainteresowanymi promocją młodej sztuki, w tym wypadku fotografii, jest fundamentem artystycznej kariery. Jednak w ostatnim czasie taka forma „promowania

² 2 Autor nn., *Najlepsze dyplomy Akademii Sztuk Pięknych 2016*, Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku, Gdańsk 2016 s. 25.

³ 3 Tytus Szabelski, *Konkursowe katharsis. Rozmowa z Anną Kędziorą i Andrzejem Florkowskim*, „Szum”, <http://magazynszum.pl/krytyka/konkursowe-katharsis-rozmowa-z-anna-kedziora-i-andrzejem-florkowskim> [dostęp: 4.11.2016].

się” przestaje być nieco wstydliwą kwestią, a zastąpiona zapożyczonym z języka angielskiego słowem *networking* czy polskim „sieciowaniem” staje się otwarcie wyrażaną potrzebą. „Mamy jurorów z zewnątrz i jest szansa, że ich kontakty pociągną tych młodych ludzi w świat – stwierdza wprost Anna Kędziora. – Takim namacalnym efektem jest to, że wystawa pokonkursowa już drugi raz jedzie do Lille, gdzie pracuje jeden z naszych jurorów z poprzedniej edycji – Olivier Spillebout”⁴.

Dzięki temu nie tylko młodzi twórcy mają szansę nawiązać cenne

Poznań Photo Diploma Award 2015

kontakty, ale jednocześnie rośnie renoma samego konkursu, a jego marka staje się bardziej rozpoznawalna. Przekłada się to na rzeczywistą „międzynarodowość” – w ostatniej edycji wśród finalistów było więcej obco-krajowców niż Polaków. Choć więc dominowali wśród nich nasi najbliżsi sąsiedzi, to jurorzy wyróżnili również prace nadesłane z Wielkiej Brytanii czy Kanady.

Grand Prix, czyli nagrodę w wysokości 2000€ i indywidualną wystawę w ramach kolejnego Biennale Fotografii w Poznaniu, przyznano Venduli Knopovej za książkę fotograficzną *Tutorial*. To żartobliwa, a zarazem bardzo osobista praca, charakteryzująca się przede wszystkim dystansem autorki do samej siebie. W PPDA 2015 najmocniej widoczną tendencją był chyba właśnie zwrot w stronę osobistych historii, własnego dorostania, po-

» 4 Ibidem

Poznań Photo Diploma Award 2015

szukiwania korzeni czy przerabiania traumy. W tej przestrzeni poruszały się chociażby wyróżnione Megan Moore i Aleksandra Walków, ale również inni finaliści: Anna Grzelewska, Moritz Küstner czy Marta Zgierska.

W ciekawy sposób zestawić można ze sobą mikronarracje o dorastaniu, zawarte w zwycięskiej pracy Venduli Knopovej oraz cyklach Anny Grzelewskiej i Aleksandry Walków. Te dwie ostatnie skupione są nie bezpośrednio na artystkach, ale na ich krewnych: córce Grzelewskiej i kuzynce Walków. Jednak w obu przypadkach można dopatrzyć się poszukiwania przez fotografki własnej postaci, własnej przeszłości odbitej w lustrze innej osoby, do czego przyznaje się wprost druga z nich, choć pierwsza deklaruje raczej chęć uniwersalizowania obserwowanego przez nią procesu przechodzenia w kobiecość. W przypadku zwyciężczyni mamy do czynienia już z bezpośrednią obserwacją samej siebie, jednak w odwróconej sytuacji – Knopová nie jest tu wprost podmiotem tych zdjęć, lecz ich przedmiotem. Większość z wykorzystanych w książce *Tutorial* fotografii pochodzi bowiem z domowego albumu prowadzonego przez jej matkę na – i tu znak czasów – twardym dysku komputera. „Jestem Vendula i należę do folderu Duże Dzieci” – pisze w tekście do projektu autorka, która określa tam siebie jako „niezależnego obserwatora remiksującego” kolekcję fotografii⁵.

» 5 Autor nn. *Tutorial by Vendula Knopová*, w: „Self Publish, Be Happy”, <http://www.selfpublishbehappy.com/2015/08/book-du-jour-tutorial-by-vendula-knopova/> [dostęp: 4.11.2016].

Wątek technologiczny przejawia się w pewien sposób w pracach nie-nagrodzonego finalisty, Tomasza Chadima. W zbyt oczywistych, choć nie-pozbawionych ironii pracach pokazuje on krajobrazy „pogwałcone” przez zmultiplikowane komputerowo wytwory człowieka, takie jak chociażby słupy linii przesyłowych. Tematem interesującym dla większej liczby finalistów nie była jednak technologia, lecz sam krajobraz. I znów wśród nagrodzonych prac znalazły się takie, które odnoszą się do historii stojących za pokazywanymi pejzażami, a więc po raz kolejny stawiają na narracyjność: filmowo-fotograficzny projekt Megan Moore *September 7th* (druga nagroda) i *Uranium* Michała Sierakowskiego. Pierwszy z nich odnosi się do losów babci artystki podczas II wojny światowej, drugi jest wizualnym badaniem miejsca, w którym wydobywano radioaktywny uran.

Wernisaż Poznań Photo Diploma Award 2015

Choć wszystkie finałowe prace były dość różnorodne (mimo wskazanych przeze mnie wyżej podobieństw), nieco zabrakło mi wśród wyróżnionej dwudziestki projektów łączących medium fotografii z instalacją czy bardziej formalnych realizacji (tu wspomnielibym niedoceniony, moim zdaniem, projekt Mai Wirkus *Praesens*) czy zwróconych w stronę badania samego medium (tutaj można wskazać – co prawda nieco zbyt zachowawczy – dyplom Leny Lukačovičovej *RE: photography*).

Czego właściwie oczekiwać od wystawy dyplomów, a szczególnie takiej, na której może pojawić się zarówno absolwent studiów licencjackich, jak i magisterskich? Przełomowych odkryć? Zwiastunów najświeższych

Wernisaż Poznań Photo Diploma Award 2015

tendencji w sztuce? Jak zauważa Marta Smolińska w tekście towarzyszącym katalogowi wystawy Najlepsze Dyplomy ASP 2015, bardzo trudno jest zaspokoić takie rozbuchane oczekiwania i nadzieje krytyków⁶. Jak dodaje Smolińska, prace tego typu są wypadkową, pewnego rodzaju mediacją czy – jak nazywa to autorka – „**dyplomacją**” (pis. oryginalna) pomiędzy tradycją artystyczną, promotorem czy promotorką, własnymi zainteresowaniami twórczymi i charakterem czasów, w których żyjemy⁷. Najlepszą więc rzeczą, którą jako odbiorcy czy krytycy możemy zrobić, jest więc chyba zapamiętanie względnie interesujących nas prac oraz ich autorek i autorów i śledzenie ich późniejszych, samodzielnych poczynąń. Dyplom jest przecież tylko formalnym końcem edukacji, a nie najlepszym osiągnięciem artystów i artystek. ●

» 6 Marta Smolińska, *Dyplomacja i punkt przecięcia trzech osi*, w: *Najlepsze dyplomy Akademii Sztuk Pięknych 2015*, pod red. Marka Kraski, Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku, Gdańsk 2015, s. 12.

» 7 Ibidem, s. 12-13.

III Wielkopolski Festiwal Fotografii im. I. Zjeżdżałki

Władysław Nielipiński – WBPiCAK
Wojciech Biedak – WBPiCAK

Relacja organizatorów

W Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej i Centrum Animacji Kultury przygotowania do III Wielkopolskiego Festiwalu Fotografii rozpoczęły się już latem 2015 roku. Wtedy, wspólnie z partnerami z całej Wielkopolski, zaczęliśmy pierwsze działania – zbierając wstępne zgłoszenia, zachęcając do aktywności, dyskutując o pomysłach. Inspiracją ideową Festiwalu jest twórczość zmarłego w 2008 r. wrzesińsko-poznańskiego fotografa Ireneusza Zjeżdżałki, którego twórczość organicznie powiązana z rodzinnym miastem – Wrześnią, może stanowić przykład fotograficznego eksplorowania swojej „małej ojczyzny”. Jako redaktor naczelny „Kwartalnika Fotografia”, nie tylko popularyzował fotografię, ale na łamach pisma promował młodych i utalentowanych artystów. Idąc śladami patrona Festiwalu ma sprzyjać tworzeniu dokumentacji fotograficznej wszelkich obszarów życia regionu, integrować, aktywizować, edukować i promować fotografów związanych z Wielkopolską oraz propagować fotografię na wszystkich poziomach.

Współpraca

Do współpracy zapraszamy instytucje kultury, organizacje pozarządowe, artystów indywidualnych i grupy twórcze. W tym roku współdziałały z nami 24 ośrodki kultury, 13 bibliotek, 9 muzeów, 4 organizacje pozarządowe, 11 galerii i 12 innych środowisk i instytucji – firm prywatnych, szkół, restauracji, redakcji. Poprzez patronat medialny – 10 redakcji mediów regionalnych i lokalnych. Nad całością patronat objął Marszałek

Województwa Wielkopolskiego Marek Woźniak. Wcześniej Stowarzyszenia fotograficzne z Koła i Środy Wielkopolskiej na realizację wystaw pozyskały środki z konkursów zadań kultury Województwa Wielkopolskiego. Formuła festiwalu zakłada, że wszyscy partnerzy realizują w październiku własne, autonomiczne projekty fotograficzne, które WBPiCAK wprowadza do kalendarza festiwalowego, pod wspólną egidą i promocją. Dodając do całości Katalog – sumę Festiwalu i aktywności wszystkich zaangażowanych środowisk i artystów.

Działania – fakty

Od 10 października do końca miesiąca w 39 miejscowościach województwa odbyło się ponad 70 wystaw, spotkań i warsztatów fotograficznych. Swoje prace prezentowało 40 artystów indywidualnych, w pokazach zbiorowych – 470 twórców. W samych wernisażach uczestniczyło około 2 tysięcy osób, wystawy obejrzało, według najostrożniejszych obliczeń, ponad 5 tysięcy gości. Nieoficjalnie Festiwal nabierał rozpędu od początku października. Od wystawy zbiorowej grupy „Kadr” w Pile, od imprez fotograficznych w Koszutach, Gnieźnie, Stęszewie i w Sierakowie. Oficjalnie, choć kameralnie – od wernisażu wystawy „Impresja” w Małej Galerii Pracowników WBPiCAK. Akcentem końcowym była międzynarodowa wystawa „Provincia – świeże spojrzenie” w PIX.HOUSE przy ul. Głogowskiej. Kulminacyjnym punktem Festiwalu był wernisaż wystawy „Moja Wielkopolska” w siedzibie WBPiCAK – podsumowanie konkursu fotografii dokumentalnej. Także, tego samego dnia, otwarcie wystawy „Kolekcji wrzesińskich” w Wielkopolskim Urzędzie Wojewódzkim. Po raz pierwszy w Poznaniu Września pokazała prace dwójki artystów: Katarzyny Majak cykl „Kapitał” z 2014 roku i Adama Lacha „Nibyland” z 2015 roku. Podczas wernisażu tej wystawy odbyła się szczególna uroczystość – Stowarzyszenie Twórców Fotoklubu RP podziękowało swoimi medalami twórcom i propagatorom fotografii z Koła, Ostrzeszowa i z WBPiCAK – Robertowi Andre, Stanisławowi Kulawiakowi, Lenie Bednarskiej i Władysławowi Nielipińskiemu.

Na 13. tegoroczną edycję konkursu „Moja Wielkopolska” 60 autorów przysłało 641 zdjęć. Jury pracowało w składzie: Waldemar Kuligowski z UAM, Piotr Chojnacki z UAP oraz Władysław Nielipiński i Mateusz Kiszka ze strony organizatorów, WBPiCAK. Główne nagrody otrzymali: Artur Pławski, Kamil Figas i Patrick Labitzke. „Ciekawe było krytyczne spojrzenie na życie, na Wielkopolskę. Takie fotograficzne zeskrobywanie lukru. Byliśmy pozytywnie zaskoczeni pomysłami i kompozycjami zdjęć” – podsumowywali jurorzy. Wystawa pokonkursowa objęła 70 zdjęć 16 autorów. W dniu jej otwarcia, także w siedzibie WBPiCAK, był drugi wernisaż: „Wspomnienia-fotografie” Anny Dezor. Bogaty w wydarzenia dzień zakoń-

czył się otwarciem wystawy Kazimierza Rafalika „Foto-Grafika” w restauracji „Monidło”. Kulminacja wielkopolska to 21 października. W Kaliszu, Kole, Krotoszynie, Kwilczu, Nowym Tomyślu, Pile, Poznaniu, Wrześni i Złotowie odbyło się łącznie 14 imprez fotograficznych. Tydzień wcześniej, 14 października – 8 imprez w Obornikach, Poznaniu, Wągrowcu, Środzie Wlkp. i Zdunach. Objazdowa Galeria Wielkopolskiej Fotografii, przygotowywana jak zwykle przez WBPiCAK, odwiedziła Witkowo i Ostrów Wlkp. Z projektem „Dziecko” Międzynarodowego Biennale Fotografii i z Wielkopolska Press Photo. Oprócz wystaw, w trakcie Festiwalu, odbywały się plenery, maratony i warsztaty fotograficzne: w Czarnkowie, Ostrowie Wlkp., Koninie, na Łęgach Rogalińskich, w Poznaniu (Przegląd Potrfolio w WBPiCAK i występy grupy literackiej „Na Krechę” w Bibliotece UAM). W Pile, w Muzeum Staszica, Stanisław Mackiewicz mówił o „Tożsamości fotografii”, a we Wrześni była prezentacja książki Krzysztofa Szymoniaka „Bez przysłony” o historii „Kwartalnika Fotografia”.

Wernisaż i podsumowanie konkursu pt. *Moja Wielkopolska* w WBPiCAK w Poznaniu

Oprócz konkursu „Moja Wielkopolska” partnerzy organizacyjni zrealizowali jeszcze kilka innych: Biblioteka Publiczna w Międzychodzie, Muzeum Zamek Opalińskich w Sierakowie – Powiatowy Konkurs Fotograficzny im. Ireneusza Linde „To co żywe zostaje w nas – 1050 rocznica Chrztu Polski”; Redakcja Głosu Wągrowieckiego – III Konkurs Fotograficzny „Wakacje w obiektywie”; GOK w Komornikach, Klub Miłośników Foto-

grafii MIGAWKA – „Muzyczne impresje”; Nowotomyski Ośrodek Kultury, Adam Polański – „Portret prawdziwy IV.” W przypadku trzech pierwszych konkursów przedstawiciel WBPiCAK brał udział w obradach jury i w imieniu swojej instytucji przyznawał specjalną nagrodę.

Wystawa Tori Ferenc pt. *Kultura osobista* w Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie

Pomysły

Podczas Festiwalu szczególną aktywność wykazały dwa poznańskie środowiska twórcze. Grupa Literacka „Na Krechę”, razem z Fundacją FONT, pod wodzą Łucji Dudzińskiej zorganizowała kilka wydarzeń łączących fotografię z poezją i warsztaty poświęcone solarigrafii. Po raz drugi przeprowadzono także Ogólnopolski Konkurs Poetycki pod hasłem „Fotografia”, na który aż 78 autorów przysłało swoje wiersze. Decyzją jury, w składzie Mariusz Grzebalski, Joanna Bąk i Łucja Dudzińska konkurs wygrali: Jolanta Nawrot, Justyna Koronkiewicz, Hubert Kopacz i Anna Piliszewska. Drugie środowisko to kultywująca tradycję fotografii analogowej „Ciemnica”, z Bogusławem Biegowskim i Zuzanną Żak. W grupie kolektywnie działa ponad 10 osób. Wspólnie zorganizowali prezentację fotografii „Stereo Typy” w poznańskim „Fotoplastykonie”, wystawę „Między eksperymentem a ekspresją” w Centrum Kultury Zamek, eksperymentalną prezentację Bogusława Biegowskiego w „Republice Sztuki Tłusta Langusta”

i tego samego autora wystawę indywidualną w Ujściu. Za propagowanie fotografii analogowej i kultury fotograficznej lider „Ciemnicy”, Bogusław Biegowski, dostał „Fotokreatora” – nagrodę WBPiCAK przyznawaną twórcom i animatorom.

Działania równoległe

WBPiCAK zadbała o jednolitą oprawę promocyjną dla wszystkich imprez w ramach Festiwalu. Ze wspólnym logo i plakatem. 500 takich plakatów formatu a-1 w 39 miejscach i miejscowościach Wielkopolski zwracało uwagę na wspólne, regionalne święto fotografii. Przedstawiciele organizatorów, Władysław Nielipiński i Mateusz Kiszka, uczestniczyli w otwarciu prawie wszystkich wystaw poznańskich i w 20 innych miejscowościach. Przekazywali lub przesyłali Katalogi III Wielkopolskiego Festiwalu Fotografii. Unikatowa publikacja, przygotowana w nakładzie 500 egzemplarzy, z dokumentacją i tekstami o fotografii, trafiła do wszystkich autorów wystaw indywidualnych, organizatorów zbiorowych i partnerów organizacyjnych. Także do przedstawicieli samorządów lokalnych w poszczególnych miejscowościach. Egzemplarze obowiązkowe – do bibliotek, ale też najważniejszych organizacji i osób zajmujących się upowszechnianiem fotografii w kraju i poza granicami. Starannie przygotowany Katalog na 124 stronach dostarcza w miarę kompletną wiedzę o tym, co interesującego w wielkopolskiej fotografii, co warto jest promować i co – w perspektywie historycznej – najlepiej pokaże czasy, w których żyjemy. Oprócz Katalogu przygotowano foldery informacyjne, z plakatem festiwalowym i stroną katalogu dotyczącą danej imprezy. Także dwie broszury. Jedna to wiersze z konkursu poetyckiego „Fotografia”, druga – opracowanie dotyczące konkursu „Moja Wielkopolska”. Poznańskie i wielkopolskie media regularnie informowały o całym festiwalu i poszczególnych przedsięwzięciach. Wywiady, relacje, informacje, zdjęcia ukazywały się na antenie Radia Merkur, Głosu Wielkopolskiego, Gazety Wyborczej Poznań, Telewizji WTK i Radia Emaus. Na portalach internetowych poświęconych kulturze, takich jak kulturaupodstaw.pl i kulturopoznan.pl. Dużo relacji i informacji było także w prasie lokalnej, praktycznie wszędzie tam, gdzie odbywały się wydarzenia Festiwalu. Bez zainteresowania poznańskich i wielkopolskich mediów Festiwal z pewnością miałby mniejszy rezonans.

Wspólny sukces

15 listopada TVP3 Poznań zamknęła głosowanie w swoim pierwszym plebiscycie na Wielkopolskiego Człowieka Kultury i Wielkopolskie Wydarzenie Kultury w sezonie 2015/2016. Wielkopolski Festiwal Fotografii

był wśród 5 nominowanych, finałowych wydarzeń. I wygrał, zdobywając 73% wszystkich oddanych głosów. Wyprzedzając Blues Express, Kaliskie Spotkania Teatralne, Festiwal Literacki Preteksty w Gnieźnie i Festiwal Leszno Barok Plus. W kategorii Wielkopolski Człowiek Kultury zwyciężył Wojciech Szuniewicz, szef Krotoszyńskiego Ośrodka Kultury, pomysło-

Wystawa Wojciecha Beszterdy pt. *Pokaz roboczy...* w BWA w Pile

dawca cyklu imprez i koncertów WIEC WIEC. Zwycięska ocena Festiwalu Fotografii to przede wszystkim wspólny sukces całej artystyczno-fotograficznej Wielkopolski. Festiwal nie mógłby istnieć i rozwijać się bez aktywności i współpracy wielu środowisk, stowarzyszeń, fundacji, bibliotek, szkół, muzeów i wszystkich współdziałających przy jego przygotowaniu i realizacji. Ten sukces jest także zobowiązaniem, by następne edycje Festiwalu były jeszcze ciekawsze i sprawiały twórczą radość wszystkim zaangażowanym w realizację, by odkrywały młode talenty i pomagały artystom i grupom artystów w najdalszych zakątkach Wielkopolski. By interesowały i inspirowały widzów, uczestników spotkań i warsztatów. Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury bardzo dziękuje wszystkim współorganizatorom i partnerom. Gratuluje wszystkim finalistom plebiscytu. Dziękuje także mediom za dobry klimat wokół III Wielkopolskiego Festiwalu Fotograficznego im. Ireneusza Jędrzejki. Następny – już za niecałe dwa lata. Prosimy w galeriach rezerwować terminy na październik 2018 roku. ●

Najważniejsze wystawy III Wielkopolskiego Festiwalu Fotografii im. I. Zjeżdżałki (10.10-31.10.2016)

Klub „Kadr”, *Mój fyrtel* (wystawa zbiorowa), RCK Fabryka Emocji, Piła (wernisaż 4.10.2016)

Ernst Stewner, *Sielskie widoki okolic Stęszewa w czasie II wojny światowej w obiektywie niemieckiej propagandy*, Muzeum Regionalne, Stęszew (wernisaż 7.10.2016)

Pracownia na Jana, *Pejzaż sentymentalny* (wystawa zbiorowa), DK Trzemeszno (wernisaż 12.10.2016)

Średzkie Towarzystwo Fotograficzne, *Podwórko* (wystawa zbiorowa), Galeria Miejska, Środa Wlkp. (wernisaż 14.10.2016)

Katarzyna Majak, Adam Lach, *Kolekcja wrzesińska*, Wielkopolski Urząd Wojewódzki, Poznań (wernisaż 17.10.2016)

Moja Wielkopolska 2016 (wystawa pokonkursowa), Galeria WBPiCAK, Poznań (wernisaż 17.10.2016)

Sławomir Skrobała, *Handel*, KOK Kościan (wernisaż 17.10.2016)

Andrzej Przewoźny, *Człowiek*, MBP Leszno (wernisaż 17.10.2016)

Grupa „Ciemnica”, *Między eksperymentem a ekspresją*, CK Zamek, Poznań (wernisaż 18.10.2016)

Tomasz Hołyński, Paweł Wawrzyniak, Piotr Zaworski, *Epoché*, Centrum Twórczego Rozwoju QQ!ryku, Kórnik (wernisaż 19.10.2016)

Michał Paż, *Underwater*, V.A. Gallery, Wysogotowo (wernisaż 20.10.2016)

Bogusław Biegowski, *Noteć Barka Sztuki vol. 4/2*, Republika Sztuki Tłusta Langusta, Poznań (wernisaż 20.10.2016)

Wojciech Beszterda, *Pokaz roboczy...*, BWA i UP, Piła (wernisaż 20.09.2016, autorskie spotkanie w ramach Festiwalu 20.10.2016)

Klub Fotograficzny „Moment”, *Poczekalnia* (wystawa zbiorowa), WOK Września (wernisaż 21.10.2016)

Klub Fotograficzny „Blenda”, *Tu i teraz. Tam i wtedy*, Galeria Refektarz KOK oraz Galeria SMS, Krotoszyn (wernisaż 21.10.2016)

Mariusz Hertmann, *Rzemieślnicy*, OKP Wieża Ciśnień, Kalisz (wernisaż 21.10.2016)

Jerzy Wierzbicki, *Gdańsk Suburbia*, siedziba „Wiadomości Wrzesińskich”, Września (wernisaż 21.10.2016)

Portret Prawdziwy IV (wystawa pokonkursowa), NOK Nowy Tomyśl (wernisaż 21.10.2016)

Inicjatywa FOTSPOT, *K miejsce 2* (wystawa zbiorowa), Galeria Steam, Poznań (wernisaż 22.10.2016)

Fotograf roku 2016 (wystawa pokonkursowa Związku Polskich Fotografów Przyrody Okręgu Wielkopolskiego), Centrum Kultury Scena To Dziwna, Gniezno (wernisaż 22.10.2016)

Fotogeniczna prowincja (wystawa poplenerowa), Sala wiejska, Gogolewo, (wernisaż 17.09.2016, finisaż w ramach Festiwalu 24.10.2016)

Tori Ferenc, *Kultura osobista*, Muzeum Początków Państwa Polskiego, Gniezno (wernisaż 28.10.2016)

Bogusław Biegowski, *Noteć Barka Sztuki vol. 4/1*, Ujski Dom Kultury, Ujście (wernisaż 28.10.2016)

Prowincja – świeże spojrzenie (wystawa zbiorowa), PIX.HOUSE, Poznań (wernisaż 29.10.2016)

Grzegorz Kosmala, *Strefy widzenia*, Muzeum Regionalne, Ostrzeszów (wernisaż 11.09.2016, wystawa eksponowana w ramach festiwalu)

Promocja książki Krzysztofa Szymoniaka pt. *Bez przysłony. 13 lat "Kwartalnika Fotografia"* w siedzibie "Wiadomości Wrzesińskich" we Wrześni.